

Hein Schreuder (1951–2023)

Een bedrijfseconoom met grote maatschappelijke impact

Op 28 mei is Hein Schreuder onverwacht op 71-jarige leeftijd overleden. Hiermee heeft de economische gemeenschap een man verloren die een onuitwisbare voetafdruk heeft achtergelaten, een man die zowel vanuit het wetenschappelijk debat als vanuit de bedrijfspraktijk concreet gestalte wist te geven aan wat het voor een organisatie betekent om maatschappelijk verantwoord te ageren, en een man die door wie hij als persoon was, velen heeft geïnspireerd.

Hein is actief geweest in tal van verschillende wetenschappelijke en bestuurlijke functies in binnen- en buitenland. Ondanks de breedheid van zijn palet, lijkt de rode draad in die verscheidenheid zijn vermogen te zijn om de verschillende perspectieven te kunnen expliciteren en verbinden. Hein maakte de wereld zo een stukje beter.

Dat begon al met zijn proefschrift dat hij in 1981 verdedigde aan de Vrije Universiteit in Amsterdam (Schreuder, 1981). Daarin bestudeerde hij de rol van de onderneming in de maatschappij, welke verantwoordelijkheid de onderneming heeft, en hoe deze daarover verantwoording kan afleggen. Milton Friedmans gedachtegoed, waarin de verantwoordelijkheid van bedrijven wordt beperkt tot het dienen van de aandeelhouders door binnen de grenzen van de wet de winst te maximaliseren, vierde in die tijd hoogtij. Tegen de stroom in betoogde Hein toen dat bedrijven ook verantwoordelijk waren voor de gevolgen die ondernemingsbeslissingen hadden op buitenstaanders, de externe effecten. Een uitgangspunt waarop hij tien jaar later zou voortbouwen bij zijn overstap van de universiteit naar het bedrijfsleven.

In 1984 werd Hein benoemd tot een van de eerste hoogleraren aan de toen nieuwe Economische Faculteit van de Rijksuniversiteit Limburg. Als hoogleraar Bedrijfseconomie: Strategie en Organisatie voegde hij niet alleen vakgebieden aan zijn expertise toe, maar werd hij ook een van de grondleggers van wat nu de Maastricht University School of Business and Economics (SBE) is.

Heins vermogen tot het verbinden van verschillende perspectieven werd in Maastricht flink op de proef gesteld, want het uitgangspunt bij het bouwen van de nieuwe faculteit was 'eenheid in verscheidenheid' (Muysken en Schreuder, 1985). Niet alleen in het onderzoek, maar ook in het onderwijs, werd er gestreefd naar zo veel mogelijk samenwerking tussen de deeldisciplines van de economie (Douma en Schreuder, 2017). Bovendien kreeg het onderwijs vorm in een probleemgestuurde

setting waarin de interactie tussen theoretische en praktische oriëntatie centraal staat. Samen met zijn collega's heeft hij daarmee de basis gelegd voor de internationale en heterogene school die SBE nu is.

In 1991 stapte Hein over naar het bedrijfsleven, en heeft daar vijftien jaar gefunctioneerd als de 'concernstrateg' van DSM. Toen hij in 2012 in de rol van Executive Vice-President Corporate Strategy & Acquisitions afscheid nam van DSM, had hij een wezenlijke bijdrage geleverd aan de transformatie van het bedrijf van een reus in de basischemie naar een innovatief bedrijf

met een portfolio van activiteiten in de gezondheid, voeding en de bredere biowetenschappen (Jeannet en Schreuder, 2015).

Tijdens de besloten herdenkingsbijeenkomst op zaterdag 3 juni benoemde Dimitri de Vreeze, co-CEO van DSM-Firmenich, in dit verband Heins vermogen om structuren te creëren waarbinnen de polarisatie het leren mogelijk maakt. Een belangrijk onderdeel van een dergelijke structuur is het hebben van een gemeenschappelijke doel, een bezinning op de maatschappelijke bestaansredenen van het bedrijf. Voor Hein was dit het uitgangspunt voor de strategieformulering. Voor bedrijven, maar uiteindelijk ook voor elk individu (Schreuder, 2022).

Na zijn afscheid van DSM bleef Hein actief zijn kennis delen in diverse bestuurlijke functies, zowel als docent en als executive coach. In die portfolio van verschillende activiteiten kwamen veel van zijn kwaliteiten samen: analytisch, empathisch, doordacht, intelligent, verbindend, het hart op de juiste plaats, behulpzaam, een uniek gevoel voor humor – en een onmiskenbare, bulderende lach. We zullen hem missen.

MARIËLLE HEIJLTJES

Decaan en hoogleraar aan de Universiteit Maastricht

Literatuur

Douma, S. en H. Schreuder (2017) *Economic approaches to organizations*, 6e editie. Londen: Pearson Education.

Jeannet, J.-P. en H. Schreuder (2015) *From coal to biotech: The transformation of DSM with business school support*. Heidelberg: Springer.

Muysken, J. en H. Schreuder (1985) *Economische wetenschappen: Eenheid in verscheidenheid?* Assen: Van Gorcum.

Schreuder, H. (2022) *People, planet, profit and purpose: From PhD to DSM Practice ofwel De onderneming in de maatschappij: Een persoonlijke reis van 45 jaar*. Essay te vinden op www.academia.edu.

Schreuder, H. (1981) *Maatschappelijke verantwoordelijkheid en maatschappelijke berichtgeving van ondernemingen*. Leiden: Stenfert Kroese.